Ч. 194 Четвер 29 серпня (10 вересня) 1896. Рік VI

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Людвика Пльона і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Загальні збори товариства „Руска Школа“.

Щоби нашим читателям, особливо же пп. учителям народним дати образ того, як заходять ся буковиньскі Русини головно же учителї около розвою руского шкільництва на Буковинї подаємо тут справоздане із загальних зборів буковиньского товариства „Руска Школа“, котрі відбули ся в Кіцмани дня 27 серпня.

На зборах явило ся значне число учителів і кілька учительок, а яко гості кілька осіб з кіцманьскої інтеліґенциї і о. катехит Стефанович зі Львова. Буковиньскі учителї явили ся навіть зі сторін, бо були заступлені всї рускі повіти, а декотрі приїхали навіть з далеких гуцульских гір. — Се — каже „Буковина“, за котрою повтаряємо се справоздане — єсть певним знаком, що буковиньске учительство зрозуміло свою гарну задачу супротив руского народу, радо займає ся справами просьвітними і при кождій нагоді готове з пожертвованєм часу і труду поспішити на нараду над добром рідного народу, особливо-ж над єго просьвітою. Нехай же за се буде наше учительство певне, що весь руский нарід буде єму вдячний за єго пожертвоване, тямити буде єго заслуги і розповість про них на память грядущих поколїнь!

Збори повитав іменем виділу голова товариства, проф. Серґій Шпойнаровский, дякуючи учительству за так численне прибуте, та витаючи з радостию нову філію товариства в Кіцмани, що саме того дня зрана завязала ся. На свого заступника покликав голова надучителя з Веренчанки п. Малика.

Першою точкою дневного порядку було перечитане і справджене протоколу з послїдних загальних зборів; збори без зміни приняли відчитаний протокол до відомости. З черги слїдувало справоздане секретаря проф. Клима з дїяльности виділу за час від послїдних загальних зборів, т. є. від 28 го липня 1895. Із сего справозданя виймаємо слїдуючі важнїйші точки:

Виділ на першім своїм засїданю в липни 1895 р. уконституував ся в той спосіб, що вибрав головою проф. Серґія Шпойнаровского, першим заступником проф. Єр. Пігуляка, секретарем проф. Антона Клима, касиєром уч. Опанаса Руснака, а контрольором проф. Івана Тірона.

Нашою цїлию — каже ся дальше в справозданю — є: а) промишляти над потребами руского народу на поли шкіл народних, середних і висших, займати ся основуванєм і розвоєм руских шкіл і піддержувати всякі справи виховання публичного і домашного на основі рідного язика руского; б) подавати членам поміч, так моральну як і матеріяльну. — Цїль красна, а щоби єї здїйснити, постановив собі теперішний виділ до сего свого ідеалу всїми силами стреміти і єму приближувати ся. Виділ товариства пильнував все з напруженєм всїх сил, які лиш мав до розпорядимости, щоби здобувати чим раз ширше поле для рускої мови, сего найважнїйшого культурного чинника в публичнім житю нашого народу, а передовсїм доложив виділ і сего року всїх старань, щоби нашій мові признано по можности всї їй приналежні права горожаньства в школї і церкві. Особливо рускі посли, проф. унїв. др. Ст. Смаль-Стоцкий і проф. Єр. Пігуляк, як і інспектор Ом. Попович, члени виділу нашого товариства, не переставали думати і працювати над поправою сумної долї рускої мови. Наші стараня не остали ся без пожаданого успіху. Інтерес для нашого товариства росте з кождим днем, наша філія в Сереті розвиває ся красно і сповняє совістно свої обовязки, небавом отворить ся філія нашого тов. в Вижници, а сегодня рішило кіцманьске учительство основати і в Кіцмани філію нашого товариства.

Народне шкільництво розвиває ся чим раз красше ,завдяки опіцї високої ц. к. ради шкільної краєвої. Майже всї учебники уложені п. інспектором Омеляном Поповичем. Мова в них чиста, взірцева, а зміст такий здоровий, що можна при звістній добрій волн нашого учительства напевно надїяти ся як найкрасших плодів з теперішної науки в школах народних. За то справа заснованя хоч би одної рускої школи народної в Черніївцях ще не залагоджена помимо щирих заходів виділу „Рускої Школи“. Але ми маємо все таки повну надію, що ся справа буде порішена скоро і користно для нас, як нас о сїм впевняють впливові в сїм дїлї чинники.

Лише що-до учебників релїґійних не може наше товариство дочекати ся вже раз успішного порішеня наших жадань. Теперішний Впр. о. митрополит і ґенеральний вікарій, що є заразом інспектором диєцезальним для науки релїґії, обіцяли при повитаню їх депутациєю руских товариств, в котрій взяв участь і голова нашого тов., проф. Шпойнаровский, що они сповнять всї справдані жадання Русинів. Ми не маємо причини, не вірити словам наших найвисших церковних достойників, тож ми вичікуємо тепер нетерпеливо дїл.

66)

Дїти капітана Ґранта.

Фантастично-наукова подорож Юлїя Верна.

(Дальше).

— Все той ваш страх, пане Паґанель! — сказав Ґленарван.

— Дорогий льорде, лїпше не довіряти Маорісам, як спустити ся на них. Не знаю в яких они відносинах з Анґлїйцями, чи ворохобня придавлена, чи нї та чи не застанемо в краю війни. Впрочім то не буде хвальбою, коли скажу, що такі люди як ми, були би для Маорісів дуже цїнною добичею — і я не радби з власної охоти коштувати зеляндскої гостинности. Після мене лїпше буде уникати сїльця Нґарнавагія, обійти єго і утїкати від стрічи з дикими. Коли вже дїстанемо ся до Дрері, то забудемо о трудах, а наші відважні товаришки добре собі відпічнуть.

Гадка ґеоґрафа переважила. Леді Єлена воліла послїдну ніч перебути під голим небом як виставляти своїх товаришів на небезпечність. Нї она сама нї Мария не хотїли відпочинку та ішли дальше берегом ріки.

Дві години пізнїйше зачав западати перший вечірний сумерк. Ґленарван і товариші приспішили кроку, бо знали як скоро надходить в тих краях нічна пітьма. Ішло лиш о те, щоби дійти до сплиіву двох рік заки зробить ся цїлком темно. Але густа мрака ровстелила ся над землею і заступила собою всьо, так що тяжко було розпізнати місця, куди треба було іти.

На щастє слух заступив зір, котрий серед пітьми став непотрібний і вскорі шум води вказав на сполученє двох рік. О осьмій годинї прибула подорожна дружина до того місця, де Вайпа з голосним шумом никне в Вайкатї.

— Вайкато там — відозвав ся Паґанель, показуючи в сторону ріки — а дорога до Аокленд веде вздовж правого єго берега.

— Побачимо єго завтра — відповів майор. — Ночуймо тут. Менї здає ся, що ті тїни, які он там видко то малий лїсок, що тут немов умисне виріс, аби нам дати захорону. Вечеряймо і ідїм спати.

— Вечеряймо — сказав Паганель — але лише сухарі і сушене мясо, щоби не розкладати огня. Ми сюди тихцем прийшли, то й тихцем відійдїм звідси. То також добре для нас, що нас закриває мрака.

Подорожні дійшли до лїска і кождий держав ся строгих поручень ґеоґрафа. Повечеряли тихо і незабаром глубокий сон оповив цїле товариство утомлене пятнайцятьмилевим походом.

IV.

Неволя.

На другий день о всходї сонця густа мрака повисла над рікою. Пара, що наповнювала воздух, густїла від студени і окривала темною хмарою поверхню води. Але сонце розігнало скоро ті тумани і води ріки Вайкато заяснїли в порранній красотї.

Остро закінчений клин землї, порослий корчами втискав ся поміж обі ріки. Бурхливі води Вайпи пороли ще якої чверть милї филї Вайката, заки зними з мішали ся, але сильна і спокійна ріка втихомирювала скоро скажену струю і несла єї відтак тихо своїм коритом аж до Тихого океана.

Коли мрака уступила, появило ся на Вайкатї човно. То була лодка довга на сїмдесять стіп, широка на пять і глубока на три. Перед єї був піднесений в гору і вигнутий і цїла она була витесана з одної штуки дерева. Єї спід був вистелений сухою папоротию; вісїм весел від переду несло єї так скоро, що ледве гладила поверхню води, а правив нею чоловік сидячий з заду при помочи движимого весла.

Той чоловік був Ново-Зеляндцем; високий з широкою грудию, великими ногами і руками — числив около сорок пять лїт. Вигнуте, поморщене чоло, острий погляд і понуре лице робило єго грізним.

То був начальник Маорісів і то один зі знаменитших. Так можна було гадати по густім і гарнім татуованю, що красило єго лице і груди. Окритий широкою плахтою обшитою песячою шкірою, був припоясаний окровавленою запаскою, що сягала від пояса до колїн; в ухах висїли ковтки з зеленого яспіса, а на шиї кілька шнурів насилляних камінців, котрим Ново-Зеляндцї приписують якісь незвичайні власности. При нїм лежала рушниця з анґлїйскої фабрики і „пату-пату“ род довгої на вісїмнайцять стіп сокири з двома вістрями.

Що-до середних шкіл, то можемо повеличати ся, що по довгих лїтах аж тепер прервано перші леди. Найважнїйше домаганє буковиньских Русинів здїйснене. З роком шкільним 1896/7 буде в Чернівцях основана друга ґімназия німецка з рускими клясами паралельними. Заслуга остаточного рішеня сеї, для Русинів преважної справи, належить ся передовсїм членам нашого видїлу, послам буковиньского сойму, проф. др. Ст. Смаль-Стоцкому і проф. Єр. Пігулякови. Справою сею заняли ся відтак з всякою ревностию посли до ради державної вп. Барвіньский і Вахнянин. Ті-ж посли рускі, буковиньскі як і галицкі, що за справою нашої ґімназиї походили, можуть бути певні, що їм вся буковиньска Русь по віки буде вдячна.

Видїл нашого тов. заняв ся зараз всякими приготовленями до рускої ґімназиї. Рішено за порозумїнєм з видїлом тов. „Народний Дім“ заснувати в комнатах „Народного Дому“ бурсу задля успішнїйшого розвою рускої ґімназиї. Кілько часу і працї було треба до цїлого уряджения бурси, представлять собі легко самі участники сьвітлих зборів.

Дальше постарав ся видїл о заложенє безплатного приготовляючого курсу до рускої ґімназиї. Касиєр нашого тов., уч. пан Руснак уділював помимо свого тяжкого занятя безкористно потрібної науки в сїм курсї, за що єму належить ся признанє і подяка. Видїл завзивав часто учительство до підпираня справи курсу приготовляючого і взагалї рускої ґімназиї, подавав учительству також подрібнїйше до відомости вимоги до вступного іспиту.

Наше товариство внесло і с. р. петицию до сойму буковиньского о субвенцию на руки члена видїлового, посла Єр. Пігуляка, на заложенє бурси і сойм удїлив нам 200 зр. запомоги на згадану цїль. Видїл промишляв часто над поліпшенем невідрадної долї нашого учительства і поручив членови видїлу, проф. і послови др. Ст. Стоцкому, упимнути ся в соймі за буковиньским учительством, особливо поставити внесенє на зниженє лїт службових з 40 на 35. Наш вп. посол зробив се дуже радо, а сойм ухвалив єго внесенє.

Ось образець нашої дїяльности. Вправдї не може видїл виказати великих результатів, але все-ж таки виходить з всего, що розвій товариства поступає наперед.

На тепер становить в нас учительство майже цїлу нашу інтелїґенцию, і оно по своїм силам піддержує руску справу так, як ся належить. Ми гордимо ся тим, що наші учителї порозуміли свою задачу, а іменно, що они яко майже одинока наша інтелїґенция мають обовязок вести перед в народній роботї і робити по части те, що в инших народів роблять инші стани, прим. духовеньство, якого ще в нас майже нема, бо й тих кільканайцять сьвященників, що сповняють свою просьвітну задачу, не в силї заступити цїлого стану в народній працї. На наших учителях справджує ся факт, що на добродїйні цїли складають ся найбільше ті, котрі самі мають дуже мало. Коли сьвященики по руских селах, самі звичайно з роду Русини, на жаль і на шкоду нашу складають ся на все инше, а лиш не на рускі інституциї, то учителї наші памятають добре на рускі товариства. Учителї наші поняли скоро значінє нашої бурси і жертвували із своїх скупих доходів значні складки на ню. Се відрадний факт, що наші буковиньскі учителї стоять на висоті часу своєю солїдарностию і патриотизмом. Се мусимо зазначити з правдивою радостию. Подяка за сї щирі заходи жде наших учителів велика від цїлого народу руского.

Опісля здавав касиєр товариства, уч. Руснак справу з касового обороту. До 17 звичайних членів тов. з минувшого року вступили 35, так що товариство числить тепер 52 звичайних членів, а то: 1 професор висших шкіл, 4 професори середних шкіл, 1 судовий урядник, 42 учителїв народних, 3 учительки і 1 академик. 3 членів вплатили по 1 зр. 7; 12 зложило вступне і вкладку в сумі 1 зр. 50 кр., 25 лише вступне по 50 кр. Фінансовий стан каси представляє ся так:

Приходи:

1. З членьских вкладок	38	зр.	—	кр.
2. Запомога з кр. сойму	200	„	—	„
3. Добровільні датки на убогу шкілну молодїж	59	„	—	„
4. Сальдо з попередного року	71	„	41	„
Разом	368	зр.	41	кр.

Розходи:

1. На книжки для бідних учеників народних шкіл	34	зр.	72	кр.
2. На книжки для бідних учеників середних шкіл	17	„	15	„
3. Грошеві запомоги для бідних учеників і такси для вступних іспитів до рускої ґімназиї	41	„	10	„
4. На уряджене бурси	227	„	—	„
5. На адмінїстрацию товариства	29	„	93	„
6. Пожички	17	„	32	„
Разом	367	зр.	22	кр.

В касї остає отже всего 1 зр. 19 кр. На внесенє уч. Дарія Пігуляка з Лашківки удїлено уступаючому видїлови одноголосно абсолюторию і висказано заразом подяку за совістне і успішне веденє справ товариства.

(Конець буде.)

Перегляд полїтичний.

У Відни відбуло ся вчера заходами послів антисемітів Шнайдера і Люеґера в ратушу збори делеґатів кравців, шевців і столярів. Коли на зборах один делеґат хотїв промавляти по чески, викинено єго за двері. По полудни відбуло ся угощенє делеґатів, коштом публичним, підчас котрого Люеґер хвалив себе і антисемітску раду громадску.

Цїсар Вільгельм виголосив вчера в Гожелицях (Görlitz) на пирі в честь пятого корпуса, котрий дуже добре спрезентував ся перед царем, вельми сензацийний тоаст сказавши: „Цар, вожд найбільшої армії, хоче прецї ужити свого войска лиш в службі культури і для охорони від ворога. В повній згодї зі мною стремить він до того, щоби звести разом народи всеї Европи та сполучити їх на основі спільних інтересів для охорони нашого найсьвятїйшого добра“.

Коло него сидїло девятьох уоружених вояків; дикі з лиця, а деякі з ранами сидїли они непорушно обвинені в свої довгі плахти; коло їх ніг лежали три великі пси. Вісьмох веслярів, що сидїли на переді лодки подабали на службу, або невільників начальника. А знаменито веслували! Лодка порола спокійні води Вайката з незвичайною скоростию.

По середині довгої лодки сидїло з свобідними вправдї руками, але з повязаними ногами десятьох европейских полонників, один коло другого. То були Ґленарван, леді Єлена, Мария, Роберт, Паґанель, майор, Джон, Ольбінет — і оба морякп, Вільсон та Мільреді.

Вчера вечером серед густої мраки стали они на нічліг недалеко від численного відділу Ново-Зеляндців. Коло півночи всїх їх у снї повязано, а відтак перенесено до лодки. До сеї хвилї обходили ся з ними дикі як найлїпше; однако всякий опір з їх сторони був би даремний. Оружие і муніция були в руках диких і власні кулї подорожних могли їх повалити на землю.

Незабаром порозуміли з кількох анґлїйских слів, які Ново-Зеляндцї вимовили, що анґлїйскі войска розбили їх в пух та що тепер они утїкають в горішну околицю Вайкато. По довгім опорі начальник Маорісів утративши головних воїнів в борбі з 42-им полком, вертав щоби зарядити новий побір в надрічних оселях і получити ся з другим начальником, котрий ще опирав ся Анґлїйцям. Начальник звав ся Каі-Куму — зловіща назва, що в язицї Маорісів значить „той що їсть ворога“. Був то хоробрий і сьмілий чоловік, але лютий і не можна було від него надїяти ся ніякого милосердя. Анґлїйскі вояки знали єго імя, а ґубернатор Нової Зеляндиї наложив цїну на єго голову.

Той страшний удар упав на Ґленарвана в хвили, коли був так близько бажаної пристани Аокленд і повороту до Европи. А однако глядячи на єго рівнодушне і спокійне лице, ніхто не догадавсь би величи єго болю. Ґленарван у важних хвилях показував ся висшим понад всї муки, чув що яко мужчина і начальник повинен бути силою і приміром для жінки і товаришів; впрочім готовий був умерти перший для їх добра, коли би того вимагали обставини. Побожний в глубині душі не попадав в розпуку і не сумнївав ся в божу справедливість супротив сьвятости свого наміру. Серед всїляких небезпечностий тої подорожи, не пожалував ще ні на хвилю, що єго благородне чувство занесло єго до того дикого краю.

Товариші поділяли цїлковито єго гадки і глядячи на їх горді і спокійні лиця, ніхто не відгадував би, що надїють ся якоїсь страшної катастрофи. Впрочім вплинула на них і порада Ґленарвана, щоби перед дикими удавати цїлковиту рівнодушність. То був одинокий спосіб, в який можна було придбати собі поважанє у тих дикунів. Взагалї дикі народи, а особливо Маорісі мають почутє власного достоїньства, котре їх нїколи не опускає; тому шанують они тих, котрі виззначають ся зимною кровю і відвагою. Ґленарван знав, що коли буде так поводити ся, то забезпечить себе і своїх товаришів від лихого поведеня з ними Ново-Зеляндців.

Покинувши табор, Ново-Зеляндцї маломовні як звичайно дикі, ледве часом перекидали ся яким словом між собою; однако з кількох похоплених слів пізнав Ґленарван, що анґлїйский язик не був їм чужий, отже постановив вивідати ся від начальника, що гадає з ними зробити. Обернув ся до Каі-Куму і спитав сильним та певним голосом:

— Куди нас везеш?

Каі-Куму поглянув на него рівнодушно і не відповів нічого.

— Що хочеш з нами зробити? — питав дальше Ґленарван.

Очи Каі-Куму засьвітили наглим блеском і він відповів поважним голосом:

— Виміняти вас як твої пристануть — убити коли відмовлять заміни.

Ґленарван не питав більше; надїя вступила в него. Певне в руки Анґлїйців попало кількох вождів армії Маорісів і они хотїли їх видобути дорогою заміни. Отже була надїя на ратунок, а тим самим і положенє не було таке безнадїйне.

Лодка плила скоро горі рікою. Паґанель, котрого рухлива вдача переходила з одної крайности в другу, набрав нової надїї та став доказувати, що Ново-Зеляндцї опщаджують їм труду дістати ся до анґлїйских становищ і що супротив того они, т. є. подорожні очевидячки зискують. Він цїлком здав ся на щастє і приглядав ся на своїй картї напрямови Вайката серед дохрестних рівнин і долин. Єлена і Мария укриваючи страх розмавляли півголосом з Ґленарваном а і найвправнїйший в відчитуваню чувств Ново-Зеляндець не добачив би на їх лици тої муки, яка їх томила.

Вайкато єсть краєвою рікою Зеляндців; Маорісі такі горді з неї і так заздрістні як Німцї о Рен, а Славяни о Дунай. Плывучи двїста миль Вайкато зрошує найгарнїйші околицї північного острова почавши від Велїнґтона до Аокленд. Та ріка надала своє імя всїм прибережним племенам, котрі в той час ішли війною на Анґлїйців.

Єї вод не змутив до того часу майже ні один европейский корабель; она отвирала своє русло лише на приняте місцевої „піроґи“ (човна) — і ледве кількох сьмілих подорожників запустило ся в єї сьвяті береги, немов би доступ до горішної части Вайкато був зборонений европейским гостям.

Паґанель знав, яку честь мали Ново-Зеляндцї для тої головної ріки своєї землї; знав що ні один з німецких ні анґлїйских подорожників не дійшов дальше, як до місця, де сплавають ся разом Вайпа з Вайкатом. Куди-ж Каі-Куму завезе своїх полонників? Був би не згадав, колиб слово Тампо, що єго часто вимавляли начальник і єго вояки, не було звернуло єго уваги.

Новинки.

Львів дня 9 вересня 1896.

— **Інспекторами окружними** в IX-ій клясі ранґи іменовані: Ант. Левак, дотеперішний інспектор в Жовкві для Бохнї, старший учитель в Рудках Ів. Гофман для Жовкви, а старший учитель в Тухові Фр. Линецкий для Лимановоï.

— **Іспит головний** в краєвій висшій школї рільничій в Дублянах зложило сего року девять слухателїв, а то: Ів. Ертель, Йос. Раковский, Яр. Весоловский, Стан. Влодек, Йос. Курдидик, Сильв. Борткевич, Лук. Чаплицкий, Мих. Каня, Ад. Бідерман. Чотири перші здали той іспит з поступом дуже добрим.

— **Нововибраний президент міста Львова** др. Малаховский має зложити сего четверга о годинї 10-ій рано присягу на руки п. Намістника. — Уступаючому президентови п. Мохнацкому постановили урядники маґістрату вручити прощальну адресу з підписами всїх громадских функцонарів.

— **Нова стация телєґрафу** буде отворена дня 16 с. м. в місточку Немирові, повіта равского, при тамошнім урядї почтовім, з обмеженою службою денною. Для відрізненя від телеґрафічної стациї такої самої назви в Росиї — ся стация буде називати ся „Немирів-Галичина".

— **Огнї**. Зі Східницї доносять, що дня 7-го с. м. вибух там огонь від удару грома в одну нафтову кадь. Згоріли три кади і одна вежа. — Луна пожару осьвітила вчера Львів від західної сторони. Горіли Ясниска, село положене о 4 милї від Львова за янівскими рогачками. Львівска сторожа огнева вправдї виїхала на поміч, але дізнавши ся, що так далеко горить, повернула до міста. — В Коломиї вибух 30-го м. м. огонь в рипку в пивници купця Розенгека і міг мати дуже сумні наслїдки, бо в тій, як і в сусїдних пивницях, було повно пального материялу. На щасте огонь ще в час пригашено. — Дня 3-го с. м. варив собі садівник в Візенберзї (пов. жовківского) обід у поли. Нагле дістав він падачку і впав у огонь. Запалила ся на нїм одїж, а він, горючи, сховав ся до стодоли кольонїста Ґросса. Від того займила ся стодола і згоріла зі всїм збіжем, а лише завдяки сильному ратункови кольонїстів і сторожі огневої з Куликова, не пійшло ціле село з димом.

— **З жартів застрілив**. Дня 27-го серпня бавили ся дуже весело в хатї побережника, в селї Радчи, богородчаньского повіта, два парубчаки, любчики Гандзї Н. Забава вже кінчила ся, а один з парубчаків, Гнат, з жарту, аби трохи пострашити Гандзю, вхопив рушницю і став до неї мірити. Дмитро, син побережника, видячи грозячу небезпечність своїй любцї, зірвав ся з місця і став між Гандзею а Гнатом, заслоняючи Гандзю своїми грудьми. Нараз роздав ся гук, а Дмитро поцїлений в лїву сторону легких, упав трупом. Гнат з перестраху утїк.

— **Про незвичайне самоубийство** — о якім ми вчера згадували — подаємо нинї кілька близших подробиць. Самоубийства допустила ся 50-лїтна вдова по зелїзничім ревідентї у Львові, Мария Койчімова. Она вислала служницю на купно до міста, а сама замкнула двері від мешканя на ключ; потім ударила себе обухом сокири в голову так сильно, що череп голови розпук ся і показав ся мозок, а кров облила струєю нещастну самоубийницю. В тій хвили одна з сусїдок запукала до дверий. Койчімова мала ще на стілько сили, що відкрутила ключ і отворила двері та закричала: Schauen Sie, ich bin verrückt! Das hab' ich mir selber gethan! (Дивіть, я божевільна! То я собі сама зробила!) По тих словах упала на землю без житя. Всякий ратунок не здав ся нї нащо. Комісия застала в однїй комнатї все в порядку, а в другій були вікна позатикані подушками, а на софі лежав здоймлений з стїни годинник. Очевидно, що Койчімова пробовала перед тим повісити ся на гаку від годинника. Кажуть, що Койчімова зрадкувала від кількох днїв розстрій ума і в приступі такого розстрою мусїла собі відобрати житє.

— **Мало що не катастрофа.** Між Перемишлем а Медикою засунув ся оногди вечером, в наслїдок сильної зливи, зелїзничий насип. Машинїст поїзду, що їхав ушкодженим наспом до Львова, добачив на щасте досить вчасно ту перепону і здержав поїзд та вспів его охоронити від нещастя. Поїзд вернув аж до Перемишля, там пересунено его на другий шлях, непідмулений водою і в той спосіб з незначним спізненєм доведено его без нїякої пригоди до Львова. Притомність машинїста, котра охоронила подорожних від нещастя, треба тим більше цїнити, що було хмарно і темно, а дощ лив струями.

— **Вінчаня.** Дня 15-го с. м. (ві второк) відбуде ся в Корничах вінчанє п. Льва Несторовича з панною А. Туркевичівною, сиротою по сьвященику. — Дня 13-го с. м. відбуде ся вінчанє п. Павла Камінського, окінченого богослова, з панною Зиновією Пиндус, дочкою пароха в Богородчанах. — Дня 29-го с. м. відбуде ся в Тарнавцї (п. стация Заршин) вінчанє окінченого богослова п. Андрея Кочиркевича з панною Єленою Бескид, дочкою місцевого пароха.

— **Лукавий старець.** Незвичайна пригода лучила ся недавно в Парижи. Якогось Беделя, бувшого льокая в богатих домах, нинї майже 80-лїтного старця найдено перед тиждном в его постели покалїченого, з підрізаною шиєю. Сусїди подали єму першу поміч і уратували его. Тодї Бедель оповів, що в ночи напали на него якісь дві женщини і один мужчина, різали его бритвою, а відтак обрабували мешканє. На доказ віддав старець судиї слїдчому кусник материї, відірваної від корсета одної з напастниць. На основі точного опису осіб арештовано дві „приятельки" Беделя Сен-д'Аман і єї прибрану дочку Лепті. Кусник материї, врученний слїдчому судиї Беделем приставав дуже добре до корсета матери. Річ була майже доказана. Вкінци ставлено до ока мнимі виновницї і аж тепер обудило ся в судиї і прокураторі підозрінє, що Бедель говорить неправду. І дїйстно показало ся, що старець, хотячи пімстити ся на женщинах, котрі в послїдних часах стали відносити ся до него рівнодушно, підрізав собі сам кілька разів горло бритвою, а від своєї приятельки Сен-д'Аман вимантив той кусник материї від корсета, щоби єї відтак обжалувати та завести єї і дочку до вязницї або навіть і на смерть. По тім розслїдженю справи прокуратория увільнила обі обжаловані, а Бедель дізнавши ся о тім повісив ся, з боязни перед карою за клевету.

Штука, наука і лїтература.

— **„Учителя" ч. 16 і 17** містить: Продовжене статї Ант. Глодзиньского „Огород шкільний"; — статю Ос. Кокуревича „Про науку язика нїмецкого в III клясї школи народної"; — докінчене статї В. Ш. „Що можна обняти памятию"; — статийки: „Кріптоскоп і флюороскоп", „Герберт Спенсер о початках заводу учительского", „Нічна праця і обезсиленє мозку" — всї В-а Ш-а; — дальше всячину, постанови властий шкільних, іменованя і перенесеня, конкурси і оголошеня.

Телеґрами.

Відень 9 вересня. Президент мінїстрів ґр. Баденї виїхав вчера вечером до Тарвіс, а звідтам поїде через Преділ і Ґорицию до Триєсту і верне 13 с. м. назад до Відня.

Константинополь 9 вересня. Амбасадори зборною нотою повідомили Порту, що Кретийцї приняли концесиї. Нота взиває до вибору ґенерал-ґубернатора, щоби опісля можна було затягнути конче потрібну для острова позичку.

Кіль 9 вересня. Цар з царицею виїхали на кораблї „Полярна зьвізда" до Копенгаґи.

Приглянув ся на картї і побачив, що слово Тампо відносить ся до озера, яке лежить в найбільше гористій части острова, в полудневій сторонї провінциї Аокленд. Вайкато випливає з того озера, перебігши цїлу его ширину, від озера-ж аж до полученя свого з Вайпою пливе Вайкато около двіста анґлїйских миль.

Паґанель, що не хотів, аби его дикі розуміли, спитав Джона по французки, з якою скоростию пливе лодка. Джон відповів що три милї на годину.

— Як будемо задержувати ся ночию — сказав ґеоґраф — то подорож до озера потребує яких чотири днї.

— А де-ж анґлїйскі становища? — спитав Ґленарван.

— Не можна знати — відповів Паґанель. — Війна, як здаєть ся, перенесла ся до провінциї Таранакі і після всякої імовірности войска мусять стояти понад озером, по другій сторонї гір, там де найсильнїйша ворохобня.

— Дай Боже, щоби так було! — шепнула леді Єлена.

Ґленарван поглянув сумно на свою жінку і Марию, що були виставлені на ласку диких, серед неуцивілїзованого краю, далеко від всякої людскої помочи. Побачивши, що Каі-Куму став єму приглядати ся, а не хотячи єму дати пізнати, що одна з увязнених женщин єсть его жінкою, загнав сумні гадки до серця і з найбільше рівнодушним виразом лиця приглядав ся околици.

Перепливши пів милї від полученя рік минула лодка не задержуючи ся цїлком давну столицю короля Потатан. Нїякої иншої лодки не стрічено; тут і там порозкидані над берегом пусті села сьвідчили о лютости війни. Здавало ся, що всї прибережні села вимерли. Лише кілька водних птиць оживляло ті сумні сторони.

На картї Паґанеля о десять миль від сплину обох рік, на лївім березї означене було село Кірікірірoа; оно й справдї істнувало, але Каі-Куму цїлком в нїм не задержував ся. Велїв подати полонникам їх власну поживу забрану разом з ними на нічлїгу, а сам з своїми воїнами і невільниками покріпляв ся своєю народною стравою з їдомої папороти і „канапас", рода новозеляндских бараболь.

О третій по полудни на правім березї ріки появили ся гори Покороа, немов який збурений мур поміж двома вежами. На їх верхах тут і там висїли розвалини кріпостий, побудованих колись Ново-Зеляндцями. Они виглядали як які величезні орлі гнїзда.

Сонце сховало ся вже за гори, коли лодка добила до берега. Каі-Куму велїв вивести полонників; мужчинам звязано руки, жінки ішли свобідно; їх всїх уміщено посеред таборища а розкладені огнї вінцем окружали его.

Заки Каі-Куму сказав полонникам, що хоче їх виміняти за своїх земляків подавали собі Ґленарван і Джон знаками різні способи утечі з неволї.

То чого не могли зробити в лодцї мали на гадцї спробувати в часї нічлїгу під заслоною темної ночи. Але по розмові Ґленарвана з начальником треба було бути терпеливим і то було найрозумнїйше. Заміна подавала вигляд на ратунок, якого не можна було певно надїяти ся при утечи або борбі.

На другий день лодка мчала по филях ріки так само скоро як вчера. О десятій задержала ся на хвилю при устю ріки Погайвена. В тім місци з лодкою Каі-Куму злучила ся друга лодка з десятьма Ново-Зеляндцями. Осади обох лодок поздоровили ся коротко і обі поплили дальше — одна за другою. Ті що надплили мусїли — як видко було — бити ся перед недавним часом з Анґлїйцями. То видко було по подертім одїню, по закровавленім оружию і сьвіжих ранах, з котрих кров перетїкала ще крізь шмати одежи. Понурі, мовчаливі, з рівнодушностию звичайною у диких не звернули нїякої уваги на Европейців.

(Дальше буде.)

За редакцію відповідає: Адам Креховецкий

Фабрика штучних навозів Спілки командитової

ЮЛІАНА ВАНҐА у Львові

поручае на сезон осінний з ґварапциею складників:

Мучку з костий, суперфосфати, сіркан амоновий, жужлї Томаса, кайніт і пр.

Для селян дае ся на сплати ратами квартальними.

Бюро при улици Академичній ч. 5.

Цінники на жадане висилае ся. 67

ГАЛИЦКИИ БАНК КРЕДИТОВИИ

почавши від 1 лютого 1890 поручае

4% Асигнати касові

з 30 дневним виповідженем

3½% Асигнати касові

з 8 дневним виповідженем, всїже звагодячі ся з обігі

4½% Асигнати касові

з 90 дневним виповідженем, будуть опроцентовані почавши від дня 1 мая 1890 по 4 проц. з дневним терміном виповідженя.

Львів, дня 31 січня 1890. 10 Дирекция.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО

купуе і продае

всякі ефекти і монети

по курсї даним найдокладнїйшім, не числячи жадної провізиї

Яко добру і певну льокацию поручае:

4% листи гіпотечні коронові	4% пожичку краеву галицку коронову
4½% листи гіпотечні	4% пожичку пропінацийну галицку
5% листи гіпотечні преміовані	5% „ „ буковиньску
4½% листи Тов. кредитового земс.	4½% пожичку угорскої зелїзної дороги державної
4½% листи Банку краевого	4½% пожичку пропінацийну угорску
4% листи Банку краевого	4% угорскі Облїґациї індемнізацийні
5% облїґациї комунальні Банку крае.	і всілякі ренти австрийскі і угорскі,
4½% пожичку краеву галицку	

котрі то папери контора вимінн Банку гіпотечного всегда купуе і продае

по цінах найкористнїйших.

Увага: Контора виміни Банку гіпотечного приймае від Вп. купуючих всякі вильосовані, а вже платні місцеві папери цінні, як також купони за готівку, без всілякої провізиї, а [illegible] місцеві лишень за відтрученем коштів.

До оферт, у котрих вичерпали ся купони, доставляе нових аркушів купонових, за зворотом коштів, котрі сам поносить. 9

Бюро оголошень і дневників

приймае

ОГОЛОШЕНЯ

до всїх дневників

по цїнах ориґінальних.

До

Народної Часописи, Ґазети Львівскої, і Przegląd-у

може лише се бюро анонси приймати.

Бюро дневників і оголошень

Л. ПЛЬОНА

у Львові

улиця Кароля Людвика ч. 9.

приймае

абонамент на всї дневники

по цїнах ориґінальних.

АРТИКУЛИ ЯПАНЬСКІ

ЗЕРКАЛА, ТОАЛЄТИ ДАМСКІ

знаменитої і добірної якости поручае одинокий магазин люксусовних артикулів і найбільший склад апаратів і приборів фотографічних.

Львів, **Людвик Файґль** Пасаж Гавсмана 8.

Бюро дневників і оголошень **Л. Пльона** у Львові

улиця Кароля Людвика число 9, приймае

абонамент на всї дневники по цїнах ориґінальних.

З друкарнї З. Ложиньского під зарядом В. І. Вебера.